

DOOR EMILE JEUKEN

Scholing op het snijvlak van zorg/welzijn en ICT

Er wordt vaak gezegd dat zorg/welzijn en ICT twee verschillende werelden zijn. Echter, als we kijken naar de toepassing van ICT in deze sector is meteen duidelijk dat deze werelden op z'n minst met elkaar verbonden zijn. ICT speelt bij vrijwel alle organisaties een belangrijke rol en heeft voor grote vooruitgang gezorgd. Toch zal de metafoer van de twee werelden waarschijnlijk nog lang van toepassing blijven. In zorg/welzijn en ICT werken verschillende typen mensen die elkaar niet altijd begrijpen en dat kan innovatie in de weg staan.

Er zijn slechts weinig mensen die zowel affiniteit hebben met zorg/welzijn als ICT, terwijl zij de potentiële brugbouwers zijn. Daarbij is affiniteit alleen niet genoeg om de werelden met elkaar te verbinden. Als professional met ambities op dit snijvlak moet je in staat zijn zowel de taal van zorg/welzijn als de taal van ICT te spreken.

Hiervoor zijn de specialistische kennis, competenties en vaardigheden nodig die centraal staan bij de Masteropleiding Advanced Health Informatics Practice (AHIP, Hogeschool In-holland). Docenten Suraja Padarath en Ybranda Koster vertellen hoe naar hun idee de opleiding

bijdraagt aan het verbinden van de werelden en delen hun visie op scholing op het snijvlak van zorg/welzijn en ICT.

Hoe leren jullie studenten de zorg/welzijn-wereld en de ICT-wereld bij elkaar te brengen?

Suraja Padarath: "We leren studenten om op operationeel, tactisch en strategisch niveau naar situaties te kijken en te handelen. Op die manier kunnen veranderingen effectief gerealiseerd worden. Dit klinkt abstract en dat is het ook, maar door casussen die studenten aandragen gezamenlijk te analyseren wordt

het al snel concreet en gaan termen als 'operationeel', 'tactisch' en 'strategisch' echt leven."

"Daarbij deel ik ook graag mijn ervaringen als medisch informatiekundige op ICT-afdelingen bij verschillende organisaties. Vanuit die ervaring ken ik de obstakels waar professionals op de grens tussen zorg en ICT tegenaan lopen. Het kan frustrerend zijn om te ervaren dat beleid vanuit de ivoren toren wordt opgelegd door mensen die onvoldoende gevoel hebben bij de werkvloer. Gelukkig zijn er manieren om daarmee om te gaan die wij onze studenten leren. Het gaat daarbij zowel

over de inhoud als de manier waarop je het gewenste effect kunt bereiken. De module 'informatieanalyse' focust bijvoorbeeld op de inhoud, terwijl de module 'Adviseren & Communiceren' gaat over hoe je die inhoud effectief overbrengt op betrokkenen binnen de eigen organisatie."

Ybranda Koster: "Een positieve ontwikkeling is dat er steeds meer Chief Medical Information Officer's (CMIO) en/of Chief Nursing Information Officer's (CNIO) worden aangesteld. Zij rapporteren meestal rechtstreeks aan de Raad van Bestuur en werken nauw samen met verpleegkundig managers. We verwachten steeds meer van onze oud-studenten op dergelijke strategische posities te zien, omdat zij bij uitstek in staat zijn een brug te bouwen tussen het verpleegkundig/medisch domein en de ICT. Daarbij brengen ze hun zorg- en ICT-kennis en ervaring op tactisch en operationeel niveau mee. Dat stelt ze in staat om vanuit verschillende perspectieven naar situaties te kijken. Op die manier brengen we met onze studenten niet alleen zorg en ICT bij elkaar, maar ook operatie, tactiek en strategie."

Waar ligt de focus bij jullie aanpak, op theorie of praktijk?

Padarath: "Theorie en praktijk gaan bij ons hand in hand, maar de theorie staat altijd in dienst van de praktijk. Onze studenten werken allemaal in het domein van zorg/welzijn en brengen dus een scala aan praktijkervaringen mee naar de les. We zoeken de verbinding tussen die ervaringen en de theorie. Dat zorgt ervoor dat studenten de inzichten die ze tijdens de les opdoen direct kunnen toepassen in de praktijk."

Koster: "Onze praktijkgerichte manier van werken zie je terug in ons toetsingsbeleid. We werken meestal met opdrachten waarvan het resultaat ook van waarde is voor de praktijk van de student. Denk aan een implementatieplan als toetsopdracht bij de module 'Implementatiemanagement', waarbij een student bijvoorbeeld een plan opstelt voor de implementatie van een elektronisch patiëntendossier, domotica of een e-health-toepassing en dat ook daadwerkelijk in de praktijk kan brengen."

Wat spreekt jullie persoonlijk het meest aan in de aanpak van de Master AHIP?

Koster: "De aandacht voor het individu. Iedereen is anders en iedereen heeft eigen leerbehoeften. Daar speel ik graag op in en daar krijg ik als docent alle ruimte voor. Naast mijn rol als docent onderzoeker e-health ben ik sinds een jaar ook studietoelichting. In die rol help ik studenten die vastlopen of om een andere reden bij mij aankloppen. Tegelijkertijd zijn er studenten die wat meer uitgedaagd

kunnen worden. Ik besteed er graag persoonlijk aandacht aan om ze die uitdaging te kunnen bieden. Voor zowel de studenten die ik in mijn

opleiding niet alleen voor professionele groei zorgt. Ik zie studenten ook op persoonlijk vlak groeien. De meeste studenten ervaren de

LEREN GAAT VERDER DAN HET OPDOEN VAN KENNIS OM EEN VAK OF BEROEP UIT TE OEFENEN

rol als studietoelichting spreek als voor studenten die extra uitdaging kunnen gebruiken, geldt de Inholland-slogan 'leren = durven of eigenlijk': "Je kunt pas goed leren als je ook fouten durft te maken." Een slogan die mij erg aanspreekt en eigenlijk op iedereen van toepassing is, ook op mij als docent."

Padarath: "Ik ben het daar helemaal mee eens. Leren gaat verder dan het opdoen van kennis om een vak of beroep uit te oefenen. Het gaat erom dat je jezelf als persoon ontwikkelt. Ik vind het belangrijk dat studenten hun zintuigen gebruiken. We leren studenten kritisch te kijken en te luisteren en als het nodig is hun mond open te trekken. Voor die vorm van leren is het niet genoeg om stapels boeken door te ploegen. Voor dat soort leren is vooral moed nodig om jezelf open te stellen, te reflecteren en dingen uit te proberen in de praktijk."

Hoe ziet het programma van de Master AHIP eruit?

Koster: "De opleiding AHIP bestaat uit 18 modules verdeeld over twee jaar. De onderwijsmodules zijn gerelateerd aan thema's in de zorg/welzijn en ICT. Dit biedt een brede beroepsgerichte basis op het vlak van ICT, toegesneden op zorgorganisaties en zorgprocessen. De opleiding wordt afgesloten met een afstudeerproject oftewel masterthesis met verdediging. In het afstudeerproject komt onderzoek en onderwijs samen: er wordt een praktijkgericht onderzoek uitgevoerd binnen de eigen organisatie."

Waarom moeten studenten zich inschrijven voor de Master AHIP?

Koster: "Dat 'moeten' ze natuurlijk niet. Sterker nog, ik heb liever dat ze niet komen wanneer ze geen affiniteit hebben met zowel zorg als ICT. Iedereen die wel die affiniteit heeft, raad ik uiteraard aan zich vooral wel in te schrijven. Ten eerste omdat het een hele leuke leerzame opleiding is die je echt verder helpt als professional op het snijvlak tussen zorg en ICT. Ik kan het weten, want ik heb de opleiding zelf ook gevolgd. En ten tweede omdat er een grote behoefte is aan personeel met de kennis en vaardigheden die wij studenten bijbrengen."

Padarath: "Daar kan ik aan toevoegen dat de

opleiding als uitdagend. Enerzijds omdat het combineren van werk, privé en een deeltijd masteropleiding best pittig kan zijn, anderzijds omdat ze anders tegen hun werk aan gaan kijken en oude overtuigingen vervangen door nieuwe overtuigingen. Het doet iets met hun wereldbeeld en dat is een waardevol proces om bij studenten waar te nemen." ■

Suraja Padarath is sinds 2017 docent Zorginformatica bij de Master AHIP. Ze heeft een achtergrond in Medical Informatics aan de UvA en ruim 10 jaar werkervaring bij verschillende zorgorganisaties op het thema zorg en ICT.

Ybranda Koster heeft een achtergrond als wijkverpleegkundige. Ter afronding van haar studie Verpleegwetenschappen deed zij afstudeeronderzoek naar de acceptatie van het EPD. Na de Master AHIP afgerond te hebben, heeft ze als docent Verpleegkunde gewerkt met aandachtgebied e-health. Sinds 2019 is Ybranda docent onderzoeker eHealth bij de Master AHIP en verbonden aan het Lectoraat Medische Technologie op het thema e-health. Daarnaast is zij bestuurslid bij de afdeling Verpleegkundige Zorg- en Informatietechnologie van VenVN (VZI).

Emile Jeuken PhD is sinds 2019 docent persoonlijke vaardigheden bij de Master AHIP. Emile heeft onder andere ervaring als HR Manager (KLM), adviseur/manager (BeteoR) en (actie)onderzoeker (TNO, KU Leuven). Behalve met het docentschap houdt Emile zich als zelfstandig adviseur bezig met thema's als leiderschap, innovatie, welzijn en hybride werken.